

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/245/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2105219355
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Holič
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2105219355.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Martin Holič a členiek senátu: Mgr. Renáta Gavalcová a JUDr. Bibiána Ťažiarová, v právnom veci žalobcu: Ing. P. Y., bytom T. L. K. XXX, proti žalovanému v 1. rade: C. J., nar. X.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanej v 2. rade: R. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanej v 3. rade: I. B., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanému v 4. rade: C. T., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanej v 5. rade: C. T., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanému v 6. rade: P. K., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanej v 7. rade: I. K., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanému v 8. rade: P. X., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanej v 9. rade: C. X., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanému v 10. rade: Ing. O. J., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanej v 11. rade: B. C., nar. X.X.XXXX, posledne bytom O. XXXX/X, J. - K., žalovanému v 12. rade: O. J., nar. XX.X.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovanej v 13. rade: J. L., rod. J., nar. XX.X.XXXX, bytom A. T. X, P., žalovanému v 14. rade: Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Majcichove v konkurze, IČO: 31 408 915, so sídlom Majcichov, žalovanému v 15. rade: Farma Majcichov, a.s., IČO: 36 228 095, so sídlom Majcichov 50, a žalovanému v 16. rade: I. K., nar. X.XX.XXXX, bytom T. L. K. XXX, žalovaní v 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 15. a 16. rade zastúpení spoločnosťou PROSMAN a PAVLOVIČ advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 36 865 281, so sídlom Hlavná 31, Trnava, o uloženie povinnosti zdržať sa vstupu na pozemok a iné, na odvolanie žalobcu proti rozsudku pre zmeškanie Okresného súdu Trnava č. k. 10C/95/2005-336 zo dňa 06. mája 2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovaní v 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 15. a 16. rade majú nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.
- III. Žalovaným v 8. až 14. rade sa nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom pre zmeškanie súd prvej inštancie návrh zamietol, žalovaným v 1. až 7. rade, 15. rade a 16. rade priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, žalovaným v 8. až 14. rade nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 137 písm. a), § 278, § 279, § 251, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a vecne tým, že právnym dôvodom na vydanie rozsudku pre zmeškanie bolo kumulatívne splnenie podmienok na jeho vydanie podľa § 278 Civilného sporového poriadku. Súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu žalobcu a žalovaných v 1. až 7. rade, 15. a 16. rade v zmysle § 255, ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že ju v konaní plne úspešným žalovaným v 1. až 7. rade, 15. a 16. rade priznal v rozsahu 100%. Vzhľadom k tomu,

že žalovaným v 8. až 14. rade plne úspešným v spore nevznikli trovy konania, resp. o ich náhradu nepožiadali, súd rozhodol tak, že náhradu trov konania žalovaným v 8. až 14. rade nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorým navrhol napadnutý rozsudok pre zmeškanie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Argumentoval tým, že neboli splnené podmienky pre vydanie rozhodnutia, pretože nešlo o splnenie povinnosti, žalobný návrh znel na zákaz vstupu na pozemok parc.č. 2287/4 v k.ú. T. L. K. a o vydanie bezdôvodného obohatenia, v zmysle § 137 OSP podľa písm. b) išlo skôr o usporiadanie práv a povinností strán, nárokov medzi žalobcom a žalovanými, alternatívne išlo o inú žalobu (slovo „najmä“), súd ho presviedčal, aby zmenil byrokraticky petit čo sa týka čísla parcely (pôvodne p.č. 2287/4 neskôr 2284/104), čo nemalo pre jeho návrh zmysel, to mohol urobiť sám (aj O. formula), a nakoniec by zmena návrhu viedla k námietke premlčania zo strany žalovaných, neboli splnené procesné podmienky súdom, súd mu znemožnil uplatniť práva - došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má spomenuté vady s následkom nesprávneho rozhodnutia, súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí pre prípustnosť prostriedku procesnej obrany alebo útok, ktoré neboli (nemohli byť) uplatnené, rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, navrhol, aby odvolací súd rozsudok pre zmeškanie zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Trnava. Žalobca zároveň podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, o ktorom rozhodol súd prvej inštancie. V časti podania obsahujúcej návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie uviedol, že v apríli a máji tohto roka bol úplne bez finančných prostriedkov a nemohol cestovať, ani na súd 6.5.2019, finančné prostriedky si nemal od koho (ani kde) požičať, súbežne s tým bol od 21.4.2019 do 15.5.2019 práceneschopný pre ochorenie chrbtice, nemal ani prostriedky na potvrdenie (platbu) od lekára o zdravotnom stave, pre zdravotný stav nepracuje nikde za mzdu, nemohol ani absolvovať vyšetrenie u lekára, nemá nárok len na neodkladnú zdravotnú starostlivosť a takú k 6.5.2019 nešlo, navrhol vykonať o tom dôkazy, predvolať svedkov napr. svojho otca Ing. S. Y., bytom T. L. K. XXX a navrhol, označil listiny ako dôkazy, rozhodnutia zdravotnej poisťovne (VŠZP), potvrdenia, že nemá príjmy, potvrdenie daňového úradu, vyjadrenie lekára MUDr. J., žiadal o poučenie (súd) doplniť tento návrh o dôkazy (žalobcove možnosti v konaní pred súdom), na predloženie listín potrebuje viac času, žiadal preto zvlášť súd o lehotu na tento účel.

4. Žalovaní odvolanie nepodali, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrili žalovaní v 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 15. a 16. rade zastúpení právnym zástupcom, ktorí navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázali na to, že žalobca bol podľa vlastných tvrdení práceneschopný od 21.04.2019 a o termíne mal a musel mať vedomosť od 23.04.2019, keby mu bolo doručené predvolanie na pojednávanie. Ak si bol žalobca schopný prevziať predvolanie, mal teda dostatok času a schopností zaslať súdu ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní. K tvrdeniu žalobcu o nedostatku financií majú žalovaní za to, že žalobca bol uznesením č. k. 10C/95/2005-180 z 23.7.2012 odkázaný na Centrum právnej pomoci, ktoré však nekontaktoval. Napriek tejto skutočnosti (ak teda už žalobca peniaze nemal) mohol však kontaktovať súd a ospravedlniť sa z pojednávania. Nakoľko sa teda žalobca na pojednávanie nedostavil, hoci mu predvolanie na pojednávanie bolo riadne doručené, bol o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie poučený, svoju neúčasť neospravedlnil, o odročenie pojednávania nepožiadal, boli tak jednoznačne splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného. Žalovaní majú za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o existenciu ospravedlniteľného dôvodu zmeškania neúčasti na pojednávaní a vzhľadom na dôvody, ktoré v odvolaní uvádza tieto dôvody ani neexistujú. Ostatné dôvody uvedené v odvolaní považujú za právne irelevantné, nakoľko z týchto dôvodov nie je odvolanie prípustné. Ostatní žalovaní sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrili.

5. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej CSP), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej OSP). Odvolací súd pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 - ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 a § 356 písm. b) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§

363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 365 ods. 1 písm. a/), ktoré nezistil, súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie postupoval procesne správne, keď o žalobe žalobcu rozhodol na pojednávaní dňa 06.05.2019 na návrh žalovaných rozsudkom pre zmeškanie v neprospech žalobcu.

8. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

9. Vo vzťahu k samotnému odvolaniu žalobcu proti rozsudku pre zmeškanie je potrebné uviesť, že rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie žalobcu je novým právnym inštitútom v právnom poriadku Slovenskej republiky. Zákonodarca ho dôvodil tým, že kontradiktórnosť konania vyžaduje aktivitu oboch strán a je preto potrebné sankcionovať aj procesnú pasivitu žalobcu. Na pojednávaní rozhodne súd o žalobe o splnenie povinnosti na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

10. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 30.8.2005 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaným uložil povinnosť zdržať sa vstupu na pozemok žalobcu parc.č. 2287/4 v k.ú. T. L. K., zdržať sa zásahov do výstavby oplotenia uvedeného pozemku, odstrániť stavby žalovaných z pozemku, a vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 72.000,- Sk s 10%-ným ročným úrokom z omeškania od vzniku bezdôvodného obohatenia. Uviedol že v roku 2002 ohlásil Obci Križovany nad Dudváhom drobnú stavbu - oplotenie zhora uvedenej parcely; stavebný úrad oznámil, že voči uskutočneniu drobnej stavby nemá námietky, čím stavbu povolil uskutočniť. Opísal ďalej vo svojom návrhu, akým spôsobom žalovaní bránia vo výstavbe oplotenia (osobná prítomnosť na mieste stavby, zastavenie miesta stavby motorovými vozidlami a inými vecami), pričom na upozornenia žalobcu nereagovali odvolávajúci sa na „dlhodobé právo užívania“ a arogantným a urážlivým spôsobom sa vyjadrovali o žalobcovi a osobách, ktoré mali realizovať stavbu. Výšku bezdôvodného obohatenia žalobca vyčíslil (bez zdôvodnenia) na sumu 24.000,- Sk ročne, za roky 2003 až 2005.

11. Žalobca sa vo veci na výzvu súdu vyjadril podaním došlým dňa 10.1.2014, v ktorom uviedol, že skutkové a právne okolnosti vo veci sa čiastočne zmenili - okruh žalovaných, ktorí už nemajú hmotnoprávnu legitimáciu sa zmenil, prípadne sú na mieste niektorých ich nástupcovia resp. dedičia; vzhľadom na uvedené okruh žalovaných zmení. Na časti jedného z dotknutých pozemkov vo vlastníctve žalobcu je nezákonná výstavba, pričom za jej nezákonnosť zodpovedajú aj správne orgány (obec ako stavebný úrad). Poukázal na skutočnosť že žalovaní neustále porušujú resp. obmedzujú jeho vlastnícke práva rôznym nezákonným konaním - za najzávažnejšie obmedzenia považuje fyzické útoky a vyhrážanie sa bitkou, huckanie psov. Na pojednávaní konanom dňa 9.3.2015 žalobca požiadal súd, aby konanie odročil za účelom zmeny petitu žaloby, nakoľko v čase od podania návrhu bola katastrálnym úradom pôvodná parcela 2287/4 rozdelená na dve parcely, a petit by sa mal t.č. týkať iba časti novovzniknutej parcely č. 2287/104. Ďalej uviedol že v dobe od podania návrhu viacero pôvodných vlastníkov, ktorí na parcele mali postavené neoprávnené stavby, byt predalo (aj opakovane), a z tohto dôvodu je potrebné zmeniť okruh účastníkov, prípadne čiastočne vezme žalobu späť.

12. Súd prvej inštancie vyzýval (30.4.2015), urgoval (7.9.2015, 2.10.2015, 7.12.2015, 8.4.2016, 21.7.2016, 3.10.2016) a urgoval s uložením poriadkovej pokuty (31.3.2016, 30.9.2016, 20.1.2017)

žalobcu aby doručil súdu požadovaný návrh, t.j. aby doručil návrh na zmenu petitu, v súvislosti so skutočnosťou, že v čase od podania návrhu bola pôvodná parcela 2287/4 rozdelená na dve parcely, a návrh by sa mal týkať iba časti novovzniknutej parcely 2287/104, doručil súdu návrh na úpravu okruhu účastníkov konania na strane žalovaného (resp. späťvzatie návrhu voči žalovaným), nakoľko v dobe od podania návrhu viacero pôvodných vlastníkov, ktorí na parcele mali postavené neoprávnené stavby byt predalo (aj opakovane). Žalobca na výzvy a urgencie súdu relevantným spôsobom nereagoval. Na informatívnom výsluchu konanom dňa 21.6.2017 žalobca uviedol že je pravdou, že vo veci nevykonal žiadne úkony (vec je zložitá), je si vedomý zmeny v osobe vlastníkov bytov, aj čiastočnej zmeny skutkového stavu. Požiadal o poskytnutie ďalšej lehoty do 31.8.2017 za účelom zváženia ďalšieho postupu - v tejto lehote buď zmení petit návrhu alebo zaujme iné stanovisko, v prípade ak nepodá žiadny návrh znamená to že na žalobe trvá tak, ako bola pôvodne podaná. Podaním došlým súdu dňa 21.6.2017 žalobca podal neúplný (zmätočný) návrh - čiastočné späťvzatie žaloby.

13. Súd prvej inštancie nariadil pojednávanie na deň 6.5.2019, na ktoré žalobcu riadne a včas predvolal. Žalobca sa na pojednávanie nedostavil, pričom predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené dňa 23.4.2019; žalobca sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil, o odročenie pojednávania nepožiadal. Súd, keďže sa riadne predvolaný účastník nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadal o jeho odročenie z dôležitých dôvodov, konal v neprítomnosti tohto účastníka; prihladol pritom na obsah spisu a predložené a vykonané dôkazy. Na pojednávanie konané dňa 6.5.2019 sa dostavil právny zástupca žalovaných v 1. až 7. rade, 15. a 16. rade, ktorý uviedol, že sa pridrižiava svojich doterajších vyjadrení podaných v mene žalovaných ktorých zastupuje. Vzhľadom k tomu, že žalobca sa nedostavil na pojednávanie, je možnosť vydať v zmysle § 278 Civilného sporového poriadku rozsudok pre zmeškanie žalobcu - žiada súd, aby takýto rozsudok vydal. Na pojednávanie konané dňa 6.5.2019 sa dostavili žalovaní v 8. a 9. rade ktorí uviedli, že v predmetnej nehnuteľnosti už dlhšiu dobu nebývajú, nevedia o čo sa v konaní jedná. Súhlasia s tým, aby súd vydal rozsudok pre zmeškanie. Na pojednávanie konané dňa 6.5.2019 sa dostavili žalovaní v 10., 11. a 12. rade ktorí uviedli, že v uvedenej nehnuteľnosti už nebývajú 11 rokov, nevedia o čo sa jedná a čoho sa žalobca dožaduje. Súhlasia s tým, aby súd vydal rozsudok pre zmeškanie. Žalovaní v 13. a 14. rade sa na pojednávanie konané dňa 6.5.2019 nedostavili, svoju neúčast' neospravedlnili, o odročenie pojednávania nepožiadali.

14. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vyhovel návrhu žalovaných na vydanie rozsudku pre zmeškanie majúc za to, že boli splnené podmienky pre takéto rozhodnutie.

15. Odvolateľ namieta, že neboli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 CSP, keď podľa jeho názoru ním podaná žaloba nie je žalobou na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP.

16. Ako už bolo vyššie uvedené, žalobca sa návrhom doručeným súdu dňa 30.8.2005 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaným uložil povinnosť zdržať sa vstupu na pozemok žalobcu parc.č. 2287/4 v k.ú. T. L. K., zdržať sa zásahov do výstavby oplotenia uvedeného pozemku, odstrániť stavby žalovaných z pozemku, a vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 72.000,- Sk s 10%-ným ročným úrokom z omeškania od vzniku bezdôvodného obohatenia. Z takto formulovaného žalobného návrhu možno teda uzavrieť, že sa jedná o vlastnícku žalobu, ktorou sa žalobca ako vlastník nehnuteľnosti domáha ochrany svojho vlastníckeho práva tak, že žiada, aby bola žalovaným uložená povinnosť vo forme zdržania sa určitého konania (vstup na pozemok, zásahy do výstavby oplotenia), ako aj vo forme aktívneho konania (odstránenie stavieb), zároveň je predmetom žaloby aj finančné plnenie (vydanie bezdôvodného obohatenia), vo všetkých častiach žalobného návrhu ide o žalobu na plnenie (plnenie určitej povinnosti).

17. Podľa komentára CSP žaloby na plnenie sú najčastejším druhom civilných žalôb. Splnenie povinnosti môže vyplývať zo zákona, z právnych vzťahov, vrátane vzťahov deliktných, z medzinárodného, európskeho práva, atď. Zákonodarcia v dôvodovej správe uvádza, že nemá zmysel špecifikovať v hypotéze právnej normy, z čoho povinnosť vyplýva (ako to bolo v predchádzajúcej právnej úprave). Novým spočívajúce v zavedení právnej normy obsiahnutej v písmene b) ustanovenia § 137 spočíva v rozlišovaní žalôb na splnenie povinností a žalôb na vyporiadanie práv typu bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, podielové spoluvlastníctvo, neoprávnená stavba atď.

18. V ustanovení § 126 ods. 1 OZ <. sú zakotvené dve typické vlastnícké žaloby, a to: a) negatívna žaloba (žaloba na stanovenie povinnosti zdržať sa zásahov do vlastníckeho práva) a b) vindikačná,

resp. reivindikačná žaloba (žaloba na vydanie veci). Každá z týchto žalôb poskytuje ochranu proti inému spôsobu porušovania oprávnení vlastníka. Zatiaľ čo žaloba na vydanie veci (actio rei vindicatio) má miesto tam, kde dochádza k porušeniu vlastníckeho práva neoprávneným zadržaním veci, tzv. zapieracia žaloba (actio negatoria) smeruje k odstráneniu iných zásahov do vlastníckeho práva, než je neoprávnené zadržanie veci. V oboch prípadoch ide o žalobu na plnenie. (Fekete, L: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011. str. 623).

19. Žalobou o zdržanie sa zásahov do práv vlastníka veci (zapieracou žalobou) sa vlastník veci domáha ochrany svojho vlastníckeho práva proti tomu, kto do tohto jeho práva neoprávnené zasahuje a ruší ho vo výkone jeho vlastníckeho práva. Takouto žalobou sa žiada, aby súd zakázal žalovanému neoprávnené rušenie vlastníka vo výkone jeho vlastníckeho práva, čomu treba klásť na roveň aj zaviazanie žalovaného, aby sa zdržal neoprávneného rušenia. V širšom zmysle treba za zapieraciu žalobu považovať aj žalobu, ktorou sa žalobca domáha aj toho, aby žalovaný odstránil následky už vykonaných rušivých zásahov. Aj takáto žaloba opiera sa o ustanovenie § 132 OZ <. (teraz § 126 ods. 1 OZ <.) (R65/1972,s.237).

20. Podstatou negatívnej žaloby je právo vlastníka domáhať sa, aby sa žalovaný zdržal iných neoprávnených zásahov (iných než neoprávneného zadržania veci) do vlastníckeho práva žalobcu; domáha sa ňou, aby bolo žalovanému zakázané určité rušivé konanie (aby sa zdržal určitého konania) alebo aby uviedol vec do pôvodného stavu (napr. odstránil veci, ktoré predtým na nehnuteľnosti neboli). Na základe zapieracej žaloby sa teda vlastník môže dožadovať, aby súd vyslovil, že žalovaný nie je oprávnený obmedzovať jeho vlastnícke právo, t. j. aby mu uložil zdržať sa neoprávnených zásahov a odstrániť prekážky, ktoré bránia vo výkone vlastníckeho práva. Takýto neoprávnený zásah môže spočívať buď v tom, že si niekto jednostranne osobuje nakladanie s vecou (napr. neodôvodnene si prisvojuje právo užívať vec), alebo v tom, že vlastníkovi veci robí pri nakladaní s ňou nejaké prekážky. Podmienkou úspešnosti negatívnej žaloby je: a) preukázanie vlastníckeho práva žalobcu. b) konkretizovať jednotlivé druhy zásahov, ktoré má súd zakázať. c) preukázanie toho, že zásahy, ktorých zákaz sa sleduje, sú neoprávnené, d) neoprávnený zásah, ktorý bol vykonaný, trvá alebo sa opakuje alebo hrozí jeho opakovanie. e) negatívna žaloba znie na zákaz určitého (konkrétneho) správania, ktorým je vlastník rušený vo svojich právach (žalobný návrh má byť natoľko určitý, aby bol rozsudok súdu vykonateľný podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku alebo Exekučného poriadku (Fekete, L: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011. str. 627).

21. Odvolateľ preto nedôvodne namieta, že ním podaná žaloba nie je žalobou na plnenie ale ide skôr o žalobu podľa § 137 písm. b) CSP, t.j. uplatnenie nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, resp. o inú žalobu.

22. Zároveň je v prejednávanej spore dôvodné prihliadnúť aj na celkové správanie a postup žalobcu v spore, ktorý začal podaním žaloby ešte v roku 2005, pričom doposiaľ nebolo možné vo veci meritórne rozhodnúť najmä z dôvodu obštrukčného správania sa žalobcu. Len príkladmo možno poukázať na to, že súd prvej inštancie vyzýval (30.4.2015), urgoval (7.9.2015, 2.10.2015, 7.12.2015, 8.4.2016, 21.7.2016, 3.10.2016) a urgoval s uložením poriadkovej pokuty (31.3.2016, 30.9.2016, 20.1.2017) žalobcu, aby doručil súdu návrh na zmenu petitu, v súvislosti so skutočnosťou, že v čase od podania návrhu bola pôvodná parcela 2287/4 rozdelená na dve parcely, a návrh by sa mal týkať iba časti novovzniknutej parcely 2287/104, doručil súdu návrh na úpravu okruhu účastníkov konania na strane žalovaného (resp. späťvzatie návrhu voči žalovaným), nakoľko v dobe od podania návrhu viacero pôvodných vlastníkov, ktorí na parcele mali postavené neoprávnené stavby byť predalo (aj opakovane), pričom žalobca na výzvy a urgencie súdu relevantným spôsobom nereagoval. Ak teda žalobca ako pán sporu dlhodobo a opakovane nepostupoval v spore s náležitou procesnou aktivitou a jeho pasivita bránila súdu v meritórnom rozhodnutí sporu, a bez riadneho ospravedlnenia sa nedostavil na nariadené pojednávanie dňa 06.05.2019, je dôvodné vyvodiť voči nemu zákonnú sankciu v podobe zamietnutia žalobu rozsudkom pre zmeškanie, pričom využitie tohto zákonného procesného nástroja nemožno v žiadnom prípade považovať za porušenie či nerešpektovanie procesných práv žalobcu. Je potrebné zohľadniť aj procesné práva žalovaných, ktorí boli dlhodobo nútení byť stranou sporu a ktorým prináleží právo využiť procesný nástroj vo forme návrhu na vydanie rozsudku pre zmeškanie.

23. Odvolací súd upriamuje pozornosť na rímskoprávnu zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorej použiteľnosť opakovane judikoval aj Najvyšší súd SR, aj Ústavný súd SR, ktorá vo svojej podstate

znamená, že práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení.

24. Odvolací súd konštatuje, že boli splnené všetky podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobcu v zmysle § 278 CSP, keď súd prvej inštancie rozhodol na pojednávaní, rozhodujúc o žalobe podľa § 137 písm. a), na návrh žalovaných, keď žalobca sa nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a zároveň žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

25. Pre úplnosť odvolací súd poznamenáva, že o návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, podaného v zmysle § 281 ods. 1 a 2 CSP, rozhodol súd prvej inštancie uznesením č.k. 10C/95/2005-344 zo dňa 18.09.2019, ktoré je samostatným predmetom odvolacieho prieskumu v konaní sp.zn. 9Co/246/2019.

26. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešným žalovaným v 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 15. a 16. rade priznal voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci. Žalovaným v 8. až 14. rade sa nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu, že títo boli v odvolacom konaní pasívni, nevykonali v ňom žiaden úkon, neuplatnili si náhradu trov konania a ani z obsahu spisu nevyplynulo, že by im nejaké trovy odvolacieho konania vznikli.

28. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).